

טוראי אייזנשטיין מכס ז"ל

בן בטי ויהושע
נולד ברומניה

ב-ט"ז באדר א' תרפ"ט, 26/2/1929

התגייס ב-מאי 1948

נפל בקרב

ב-כ"א באייר תש"ח, 30/5/1948

במלחמת העצמאות

שרת בחיל השריון

יחידה: חבלה

מקום נפילה: משטרת לטרון

באזור: ירושלים והסביבה

נקבר בירושלים - הר הרצל

אזור: ב, חלקה 1, קבר: 90. קבר אחים

טוראי אייזנשטיין מכס ז"ל
בן 19 בנפלו

קורות חיים

בן בתיה (בטי) ויהושע, נולד ביום ט"ז באדר א' תרפ"ט (26.2.1929) בעיר יאסי, ברומניה. מכס למד שנים אחדות בבית-ספר עממי ובגלל מצבה הדחוק של המשפחה יצא לעבודה ועזר להוריו כמיטב יכולתו. המשפחה עברה את ימי הגזירות בשלום, וכתום המלחמה נפרד הבן מעל הוריו ויצא להכשרה ולאימונים בעיר רומני. כשהגיע תורו לעלייה העפיל ארצה ונעצר כשנה בקפריסין. במחנה שימש מדריך באימונים ועם עלותו לארץ, למחרת הכרזת המדינה (15.5.1948), התגייס והוצב בגדוד השריון בחטיבה 7. מכס הספיק להתראות בארץ עם אחיו, שהיה עצור במחנה אחר.

בליל 30-31 במאי יצא עם גדודו להתקפה השנייה על לטרון, במבצע "בן-נון ב'", שנועד לפרוץ את הדרך לירושלים. היה בכוח הזחל"מים שפרץ לחצר המשטרה ובקרב זה נפל, ביום כ"א באייר תש"ח (30.5.1948).

ביום כ"ה בחשוון תש"י (17.11.1949) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בהר-הרצל בירושלים.

מכס איזנשטיין

ל ד מ ו ת ו (מפי אחיו)

כשעליתי לארץ, היה אחי בן ארבע שנים בלבד, ולא הספקתי לעמוד על אפיו. אך מן המכתבים שקיבלתי, ואחר כך ממכתביו שלו, הספקתי להכירו. ניכר היה מן המכתבים, כי ה"תינוק" גדל בינתיים והיה לאיש, למרות גילו הצעיר. התבגרות זו, שלפני זמנה, הייתה נחלתם של כל בני הנוער באותה סביבה. הרדיפות האנטישמיות, שהחלו עוד לפני מלחמת העולם, ואחר כך המלחמה עצמה עם כל מוראותיה ואימיה - כל אלה הטביעו חותם עמוק בילדים היהודיים.

גברה המצוקה ומכס הצעיר מפסיק את לימודיו, נשאר בבית ומטה שכמו בעול הפרנסה. קשר המכתבים נפסק, בשורות איוב מגיעות מן הגולה ואנו, המאושרים שזכינו לעלות לארץ, מלאי דאגה וחרדה.

והנה, באחד מימות חול המועד פסח תש"ח דופקים בדלת, ובפתח ניצב הו"א. עמידתו זקופה ועל גופו מדים למחצה, כנהוג באותם ימים. על אף ט"ו השנים שחלפו מאז שעזבתי

מכס איזנשטיין

את הבית היכרתיו מיד. רבתה השמחה. ישבנו בצוותא והוא התחיל מספר קורותיו מאז עזב את הבית. כיצד חתר לארץ והוגלה לקפריסין, וכיצד התגייס בפרוץ מלחמת השחרור והגיע לארץ בדרך "בלתי חוקית".

את ליל הסדר חגג בחסותם של המוסדות בתל-אביב, ובהזדמנות הראשונה בא לבקרנו. שעות ספורות בלבד בילה בחברתנו ושוב חזר לבסיס. לאחר ימים מספר קיבל חופשה נוספת, והפעם לשלושה ימים, אותם בילה בצל קורתנו. מלא התפעלות היה מכל ציץ ירק, מכל עץ שבחצר. עם הנץ החמה היה קם, יוצא לחצר וללול, מאכיל את העופות, עודר ומשקה. אך הנה נגמר החופש הקצר ומכס חוזר לבסיס.

מאז לא ראינוהו עוד. רק כעבור זמן קיבלנו הודעה קצרה:

"...נפל בקרב על לאטרון..."

אחיו דב

מכס איזנשטיין

איך נפל ?

לאחר שכוחות הלגיון הירדני השתלטו על לטרון, נחסמה הדרך מהשפלה לירושלים. כדי לפתוח את הדרך נערכה סדרת התקפות על לטרון.

ההתקפה הראשונה על לטרון, "מבצע בן-נון" שלב א', נכשלה. ב-30/5/1948 יצאו כוחות צה"ל לתקוף שנית את לטרון, מבצע "בן-נון" שלב ב'. תכנית ההתקפה השנייה דמתה בקוויה לתכנית ההתקפה הראשונה. כוח אחד - גדוד שריון שבפלוגת רגלים מחטיבה "שבע" נועד לתקוף ולכבוש את אזור לטרון, בעוד שכוח שני, גדוד מ"גבעתי" ופלוגה מחטיבה "7" נצטווה להשתלט על דיר-איוב ומשלטיה ולהגיע ליאלו, בערפה של לטרון. הפעם הוטל המאמץ העיקרי על חטיבה "7". הוחלט להפעיל בה בעיקר את הגדוד המשוריין 9/שבע. משימתו היתה לכבוש את תחנת המשטרה ואת הכפר לטרון ובו בזמן לנתק את אזור המנזר. מיד לאחר שיכבשו את המשטרה, אמורה היתה פלוגת רגלים להחליף את כוח השריון הכובש. ניתן להתקפה

מכס איזנשטיין

גם סיוע תותחים ומרגמות כבדות.

בימים שבין ההתקפה הראשונה והשניה השתלטו יחידות חטיבה "7" על גזרת בית-ג'יז ובית-סוסין. נמצא שהעורף והאגפים היו עתה מובטחים. לכן יוכל היה הכוח המזרחי - הכוח הרגלי, המורכב מגדוד 2 של "גבעתי" ופלוגה מחטיבה "7", לנוע ישר עד שער הגיא ולהתחיל משם את התקפתו.

משימתו היתה לעבור דרך דיר-איוב ולהגיע ליאלו.

כוח זה חדר לדיר-איוב ללא התנגדות, אך משעלה למשלט שמצפון-מזרח לכפר, משלט שחולש על יאלו, נתקלו אנשי יחידתו הקדמית, שהיו בלתי מאומנים, באש אויב ובלי לנסות לתפוס את המשלט נסוג כל הכוח לעבר שער-הגיא.

בלי לדעת על כשלון הכוחות במזרח יצא הכוח המשוריין

לפעולתו במערב. הכוח המשוריין פעל ב-3 ראשים: האחד לעבר

המשטרה, השני - לעבר המנזר, והשלישי - לעבר הכפר לטרון.

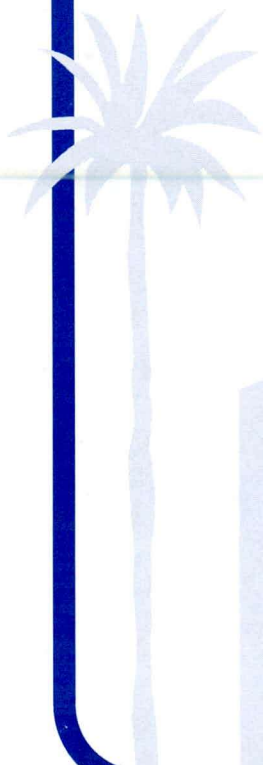
בהתפקה על הכפר התקרבו צות קרב משוריין מגדוד 9/שבע

עד לטווח הסתערות מן הכפר. אך חיל הרגלים, שאמור היה

מכס איזנשטיין

להתסער, לא בא בעקבות המשוריינים. ואילו בהתקפה על המשטרה הצליחו כוחות השריון לפרוץ אל תוך חצר המשטרה, אולם שם נפגעה יחידת החבלנים שלהם בפגזי האויב, שנורו מכיוון עמואס, ולא ניתן לפרוץ לתוך הבנין. שרירי הכוח התוקף חזרו לבסיסם כאשר הכוח המרכזי - הכוח שנע לעבר המנזר - מחפה על נסיגת שני הכוחות שבאגפיו.

יד לבנים - חדרה

מכס איזנשטיין
בן בטי ויהושע איזנשטיין

26/02/29
30/05/48

ט"ז באדר תרפ"ט
כ"ג בתמוז תש"ח

נולד ביום
נפל ביום